

การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดุรรศึกษาของวิทยาลัยครุศาสตร์

นายศรรารุช เลิยงแจ่ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาอุดมศึกษา
นักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-356-3

ลิขสิทธิ์ของนักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

工16754487

**AN ANALYSIS OF THE MUSIC EDUCATION PROGRAM
OF THEPSATRI TEACHER'S COLLEGE**

Mr. Sarawuth Siengjam

**A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1995
ISBN 974-632-356-3**

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครุเทเพสตรี

โดย

นายศรรารุช เสียงแจ่ม

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โนว่าไอลกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จึงได้ลงนามร่วมกับมหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ชิ้นบันทึก
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

นัน พะ-

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... วรรณ บานี ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วราการณ์ บารดิริ)

..... อรุณ พ. อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โนว่าไอลกุล)

..... อรุณ พ. กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พrushill อาชวอ่ำรุ่ง)

พิมพ์ด้านลับบันทึกด้วยอิฐฯ ที่พัฒนาไปครอบคลุมที่สุด พิมพ์ด้วยวิธีพิมพ์แบบเดียวกัน

ค่ารากฐาน เสียงจำ : การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษาของ วิทยาลัยครุเทเพลต์
(AN ANALYSIS OF THE MUSIC EDUCATION PROGRAM OF THEPSATRI TEACHER'S COLLEGE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุกัญญา ใจวิไลฤทธิ์, 192 หน้า
ISBN 974-632-356-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของโปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษา สภาพและปัญหาของโปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษา และติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในโปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษาของ วิทยาลัยครุเทเพลต์

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครุเทเพลต์ เปิดหลักสูตรโปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษา ในปีการศึกษา 2525 เพื่อผลิตครุญผู้สอนวิชาดุนตรีศึกษา ให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อการขยายตัวของหลักสูตรมัธยมศึกษาและประถมศึกษา โดยเริ่มนิเทศในระดับประกาศนียบัตรชีวารศีกษาชั้นสูง ในปีการศึกษา 2525 และสังนักงานคณะกรรมการศึกษาธิการตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 หลักสูตรโปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษา ปัจจุบันแบ่งเป็นแบบเอกเดียวแบบสีก ให้เรียนเฉพาะแขนงดนตรีไทยหรือแขนงดนตรีล่าง และแบบเอกเดียวแบบกว้าง เรียนทั้งวิชาดุนตรีไทยและดนตรีล่าง งานวิจัยนี้พบว่าหลักสูตรแบบกว้าง เหมาะสมกับการสอนวิชาดุนตรีศึกษาในโรงเรียนทุกรายระดับ

สภาพของการศึกษา เรียนการสอนพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมสูง ผู้สอนมีความพร้อม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุงเป็นด้านอาคารเรียนและอุปกรณ์ที่ยังต้องสานหาเพิ่มโดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย สำหรับผู้สอนล้วนใหญ่เป็นอย่าง สภาพลักษณะการสอนและการสอนเฉลี่ย 14 ปี ภูมิปัญญาในเชิงการศึกษาระดับปฐมภูมิ สำหรับผู้เรียนล้วนใหญ่เป็นอย่าง สภาพลักษณะในสังคม และความต้องการที่จะประกอบอาชีพครุเทเพลต์เป็นล้วนใหญ่

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ วิทยาลัยครุเทเพลต์ควรใช้หลักสูตรแบบกว้าง นอกเหนือความมุ่งพัฒนาบุคลากรด้านอาชาร์ โดยให้มีโอกาสศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมสัมมนาทางการเรียนการสอน และกระบวนการฝึกหัดครุน้ำจะได้มีการสั่งสรรงบประมาณ สำหรับอุปกรณ์ เครื่องมือใน การเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้วิทยาลัยครุเทเพลต์เป็นศูนย์ประสานงานด้านโปรแกรมวิชาดุนตรีศึกษา ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *Amr. 1*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *A.P. R.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *.....*

C343587 : MAJOR HIGHER EDUCATION
KEY WORD: ANALYSIS/MUSIC EDUCATION PROGRAM/THEPSATRI TEACHERS' COLLEGE

SARAWUTH SANGJAM : AN ANALYSIS OF THE MUSIC EDUCATION PROGRAM OF
THEPSATRI TEACHERS' COLLEGE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF SUKANYA
S.KOVILAIKOOL, Ph.D., 192 pp. ISBN 974-632-356-3

The purpose of this research is to study development of music education program, present status and problems of the program, and to conduct a follow-up study of the graduates.

The results of this research revealed that Thepsatri Teachers' College was originally established in the academic year 1982, with the objectives to produce primary and secondary music teachers for the extended curricula at that time. Initially, in 1982, diplomas in music education was offered, followed later by bachelor's degrees in 1984. At present, the program consists of a "single" major and "in-depth" major; Thai music only or Western music only and a "Single broad" major comprising of both Thai and Western music. The findings confirm the most appropriate type for teachers of all levels is the "single broad" major.

The state of the art of teaching and learning of the program, indicated relevant curricula, qualified faculty members at the high level. Improvements mandatory were found in buildings, classrooms and equipments at the medium and low levels. Characteristics of the faculty members are mostly male, with Teaching experiences approximately 14 years and a bachelor's degree. Most of the students are male, from upcountry and are determined to become a music teachers.

Principle recommendations are suggested in using "single broad" curriculum. Faculty development should be a priority in furthering their education and /or teaching and learning seminars. It is recommended that the Department of Teachers's Training allot more budgets for purchasing needed tools and equipments for teaching and learning so as to ascertain the role of Thepsatri Teachers' College as the co-ordinating center of effective music education programs.

ภาควิชา..... จุตมศึกษา
สาขาวิชา..... จุตมศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Sarawuth S. Kovilaikool*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกราดและช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ใจวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ไขข้อบกพร่องของงานด้วยความเอาใจใส่ เป็นห่วง และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกราดของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรชุล อขาวอmarsh อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา ที่ได้กราดอ่านงานวิทยานิพนธ์ แก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ แหล่งรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณรัตน์ บวรศิริ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา ที่ได้กราดอ่านงานวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งได้ให้คำแนะนำหลายประการในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ศิริเพ็ญ มากนฤทธิ์ หัวหน้าภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กัญชรี ค้านาย หัวหน้าสำนักงานวางแผนและพัฒนาวิทยาลัยครุเทพศรี อําเภอเมือง จังหวัดพะบuri ที่ได้กราดให้คำแนะนำปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ อาจารย์พิชัย พิมพ์ทองงาม ที่ได้ช่วยเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากอาจารย์วิทยาลัยครุเทพศรีและเพื่อน ๆ นิสิต ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณ คุณเฉลิมหาร เสียงแจ่ม ที่ได้มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือจนได้รับความสำเร็จครั้งนี้

ขอขอบปะโลชน์ที่เกิดขึ้นจากการงานวิจัยนี้แต่ คุณพ่อ ที่ล่วงลับ คุณแม่ ที่เคยรัก ตลอดจนครูอาจารย์ ที่เคยอบรมให้ความรู้ทั้งแท่นจนถึงปัจจุบัน

สราวุช เสียงแจ่ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
กิจกรรมประจำภาค.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามค้นที่.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	6
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การศนกรีศึกษา.....	7
พัฒนาการของศนกรีศึกษา.....	9
สภาพและปัญหาศนกรีศึกษา.....	65
ประวัติวิทยาลัยครุเทเพฟสตรี.....	66
โปรแกรมวิชาศนกรีศึกษาในวิทยาลัยครุ.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
แหล่งข้อมูลในการวิจัย.....	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การสร้างเครื่องมือ.....	83
การดำเนินการเก็บข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
การแปลงค่าของมาตราส่วนประมาณค่า.....	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
	ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	88
	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	91
	พัฒนาการของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	100
	สภาพและปัญหาของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	109
	การติดตามผลผู้ล่าเรือจากการศึกษาจากโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	133
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	140
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	140
	กลุ่มตัวอย่าง.....	140
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
	สรุปผลการวิจัย.....	141
	อภิปรายผลการวิจัย.....	146
	ข้อเสนอแนะ.....	149
	รายการอ้างอิง.....	151
	ภาคผนวก.....	154
	ประวัติผู้วิจัย.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	84
2 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจาก วิทยาลัยครุเทพสตรี.....	98
3 โครงสร้างหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2536.....	111
4 ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครุเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในด้านหลักสูตร เนื้อหา และกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ทางดนตรีของโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	118
5 ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครุเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านที่เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและวิธีสอน.....	120
6 ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยครุเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หรือสื่อที่ให้ความรู้ และใช้ฝึกปฏิบัติ.....	121
7 ความคิดเห็นของผู้สอนวิทยาลัยครุเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาและกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ทางดนตรีของโปรแกรมวิชาดนตรี.....	122
8 ความคิดเห็นของผู้สอนวิทยาลัยครุเทพสตรี ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนใน โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในด้านที่เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและวิธีการสอน.....	124
9 ความคิดเห็นนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในหลักสูตร เนื้อหา วิชาและกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทางดนตรีในโปรแกรม วิชาดนตรีศึกษา.....	125
10 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อด้านผู้สอนและวิธีสอนในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา...	126
11 ความคิดเห็นของผู้สอนวิทยาลัยครุเทพสตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนใน โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หรือสื่อที่ให้ความรู้ และใช้ฝึกปฏิบัติ.....	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12 ความคิดเห็นนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาคณตรีศึกษา ในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทางคณตรีของ โปรแกรมวิชาคณตรีศึกษา.....	128
13 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อด้านผู้สอนและวิธีสอนในโปรแกรมวิชาคณตรีศึกษา... 129	
14 ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชา คณตรีศึกษา ในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ หรือสื่อที่ให้ความรู้และใช้ฝึกปฏิบัติ... 130	
15 ความคิดเห็นผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ทางคณตรี ในโปรแกรมวิชาคณตรีศึกษา..... 133	
16 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรม วิชาคณตรีศึกษา ในด้านผู้สอนและวิธีสอน..... 134	
17 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ในด้านความรู้ความสามารถในการสอนวิชาคณตรี..... 135	
18 ความคิดเห็นผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะของความเป็นครุ..... 136	
19 ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ในด้านความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาในการสอนวิชาคณตรี.. 137	
20 ความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ในด้านคุณลักษณะของความเป็นครุ..... 138	